

Uppföljning av kommunal strandskyddstillsyn 2018-2022

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Titel: Uppföljning av kommunal strandskyddstillsyn 2018-2022
Utgivare: Länsstyrelsen Västra Götaland
Foto framsida: Skagern, Västra Götaland
Rapport: 2023:13
ISSN: 1403-168X

Mer information hittar du på: lansstyrelsen.se/vastragotaland/

Sammanfattning

Länsstyrelsen har följt upp kommunernas strandskyddstillsyn i en enkät under hösten 2022. Denna enkät är en del av länsstyrelsens tillsynsvägledning inom strandskydd. Vi har skickat ut enkäten vid två tillfällen tidigare, 2013 och 2018. Nu har vi ställt samma frågor igen. Syftet är att följa utvecklingen av strandskyddstillsynen, ta reda på om tillsynen fungerar på kommunerna, se om vår vägledning får effekt samt identifiera vägledningsbehov.

Länsstyrelsen gör uppföljningen med stöd av 14 § i miljötillsynsförordningen; en operativ tillsynsmyndighet ska på begäran lämna information som en tillsynsvägledande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning.

Uppföljningen visar i huvudsak på att strandskyddstillsynen i länet har förbättrats jämfört med tidigare mätperioder. Fler kommuner har det lagstadgade planeringsunderlaget. Fler kommuner har beslutat i fler tillsynsärenden. Det är också fler kommuner som tar egna initiativ i form av t.ex. tillsynskampanjer. Det är troligt att länsstyrelsens långsiktiga arbete med tillsynsvägledning har fått genomslag.

Trots detta kan vi konstatera att det är allt för få kommuner som bedriver strandskyddstillsyn i tillräcklig omfattning. Särskilt anmärkningsvärt är det för kust- och storsjökommunerna, som har mycket strandskydd med höga värden för natur och friluftsliv och samtidigt ett högt bebyggelsestryck. I sådana områden behöver strandskyddstillsynen vara prioriterad. Ändå ser vi fortfarande att en del kust- och storsjökommuner inte har några tillsynsärenden alls på en hel femårsperiod och även brister i tillsynsplanering och rutiner.

Kommunerna behöver först och främst se till att det lagstadgade planeringsunderlagen finns på plats. Utan planering är det svårt att ta genomtänkta egna initiativ. Därutöver behöver rutiner upprättas så att tillsynsärenden kan drivas effektivt och rättssäkert. Fler kommuner behöver ta ut tillsynsavgift som kan ge ett visst tillskott till verksamheten så att det blir bättre ekonomi i tillsynen.

Innehåll

Inledning.....	5
Metod.....	7
Resultat	8
Svarsfrekvens	8
Organisation	8
Tillsynsplan och behovsutredning	9
Tillsynsärenden	11
Förebyggande tillsyn.....	15
Egeninitierad tillsyn	15
Rutiner	16
Tillsynsavgift	17
Hinder för strandskyddstillsyn	18
Samarbete med andra kommuner.....	19
Önskemål tillsynsvägledning.....	19
Tillsyn i tillräcklig omfattning.....	19
Analys.....	21
Sammantagen analys.....	21
Organisation	21
Tillsynsplan och behovsutredning	22
Tillsynsärenden	22
Förebyggande tillsyn.....	23
Egeninitierad tillsyn	23
Rutiner	23
Tillsynsavgift	24
Hinder för strandskyddstillsyn	24
Tillsyn i tillräcklig omfattning.....	24
Bilagor	
Frågeformulär	
Snabbrapport - samlade svar	

Inledning

Länsstyrelsen har ansvar för att följa upp hur miljöbalkstillsyn bedrivs på kommunerna enligt 1 kap. 3 § miljötillsynsförordningen (2011:13). Den här rapporten gäller endast uppföljningen av strandskyddstillsyn. Enligt samma förordning 1 kap. 14 §, ska en operativ tillsynsmyndighet på begäran lämna den information som en tillsynsvägledande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning.

Länsstyrelsen har ansvar för vägledning för bl.a. strandskyddstillsyn. Därför ger länsstyrelsen stöd och vägledning via telefon, e-post, tillsynsportalen på Miljösamverkan Väst, informationsutskick samt ibland i utbildning och samverkansträffar.

I vägledningsansvaret ligger också att följa upp och utvärdera kommunernas strandskyddstillsyn. Det gör länsstyrelsen genom att besöka vissa kommuner och gå igenom tillsynsarbetet mer grundligt, men också genom denna enkät.

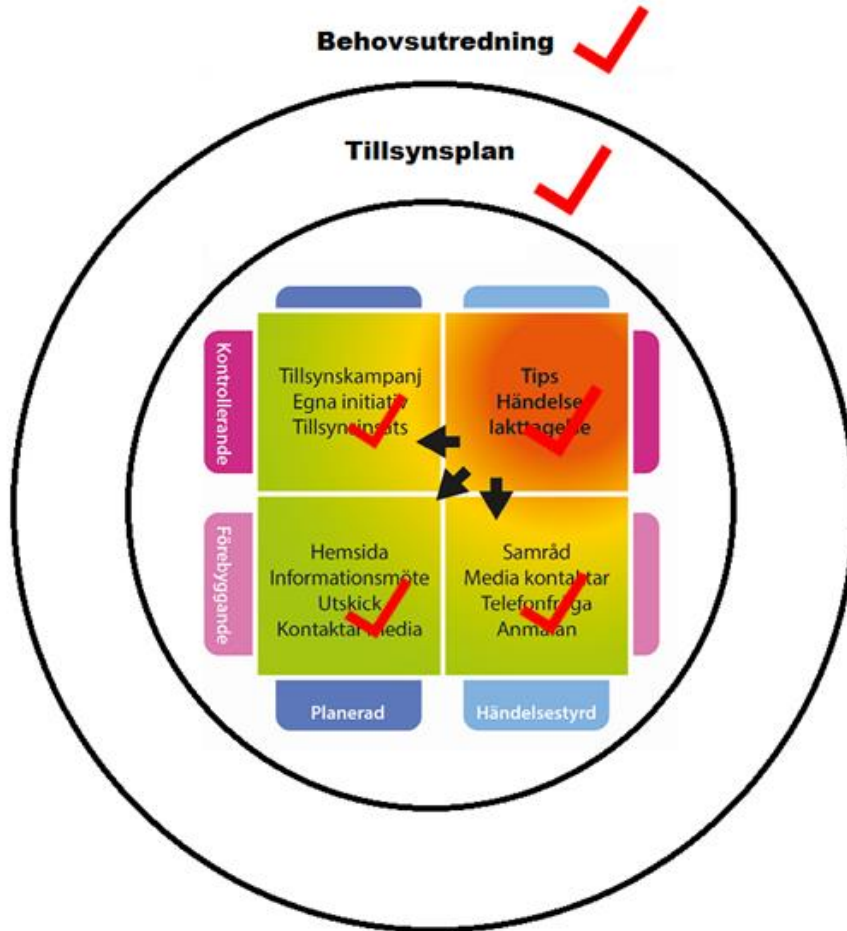
Syftet med den här enkäten är att följa utvecklingen av strandskyddstillsynen över tid, se hur tillsynen fungerar på kommunerna, undersöka om vår vägledning får effekt samt identifiera vägledningsbehov. Resultatet jämförs också med tidigare uppföljningar 2013 och 2018.

Vi har fokuserat på att kontrollera följande:

- kravet på aktuell behovsutredning och tillsynsplan (*miljötillsynsförordningen 1 kap. 6 och 8 §§*)
- om kommunerna utför förebyggande och kontrollerande tillsyn
- om kommunerna utför planerad och händelsestyrd tillsyn
- om det finns rutiner för tillsynen
- om kommunerna tar ut tillsynsavgift
- om kommunerna upplever att det finns hinder för tillsynen
- kommunernas önskemål på tillsynsvägledning

Vi har sammanfattat uppföljningen av kommunernas tillsyn genom att bedöma ett antal kriterier som visar på om tillsynen är av tillräcklig omfattning. Illustrationen på nästa sida visar på de kriterier som bör vara uppfyllda för att det ska vara tillsyn i tillräcklig omfattning.

Tillräcklig tillsyn

Figur 1. När det finns både planerad och händelsestyrd tillsyn och den sker både förebyggande och kontrollerande samt de lagstadgade planeringsdokumenten styr tillsynen, då kan man säga att tillsynen är av tillräcklig omfattning.

Metod

Länsstyrelsen skickade ut en enkät till samtliga länets kommuner (49 st) i oktober 2022 med sista svarsdatum den 15 november 2022. Enkäten omfattade kvantitativa och kvalitativa frågor om bland annat organisation, planeringsunderlag, ärenden, rutiner, egeninitierad tillsyn, tillsynsavgift, samverkan mm. Se bilaga för enkäten i sin helhet.

Vi har tagit ut data från enkätsvaren och analyserat dessa med utgångspunkt i vår definition av tillsyn i tillräcklig omfattning samt de lagkrav som finns i miljötillsynsförordningen. Vi har också jämfört data med de två tidigare enkäterna 2013 och 2018.

En sammanräkning av följande kriterier har varit utgångspunkt för att bedöma hur många kommuner som bedriver tillsyn i tillräcklig omfattning:

- Tillsynsplan och behovsutredning finns
- Förebyggande tillsyn finns
- Egeninitierad tillsyn finns
- Minst 4 beslutade tillsynsärenden för hela femårsperioden för inlandskommuner, minst 10 beslutade tillsynsärenden för kustkommuner
- Rutiner för inkommande tips finns
- Tillsynsavgift tas ut

De lokala förutsättningarna påverkar kriteriet om antal tillsynsbeslut. Det finns högre förväntningar på kust- och storsjökommuner därför att det vanligtvis finns större behov av tillsyn i bebyggelseäta områden som sammanfaller med höga natur- och friluftsvärden.

Resultat

Svarsfrekvens

42 kommuner eller kommunorganisationer har svarat på enkäten. Fyra kommuner har inte svarat. Det är således en svarsfrekvens på 91 %. Det finns 49 kommuner i Västra Götalands län, men några kommuner har sammanslagna organisationer. Därför har vi räknat det totala antalet till 46.

24 av de kommuner som svarat har vi klassat som inlandskommuner och 18 som kust/storsjökommuner. 2018 svarade 40 kommuner och 2013 svarade 46 kommuner.

Tabell 1. Antal svar på enkäten uppdelat på kust/storsjö- och inlandskommuner.

2022	Kust/storsjö-kommuner	Inlands-kommuner	Totalt antal
Kommuner som svarat	18	24	42
Kommuner totalt	20	26	46

Organisation

81 % av kommunerna har prövning och tillsyn över strandskyddet i samma nämnd. Det flesta kommuner har strandskyddstillsynen organiserad under en kombinerad bygg- och miljönämnd eller motsvarande. Av dessa har nästan alla kommuner prövning och tillsyn i samma nämnd. När det är en ren miljö-nämnd är det inte lika vanligt. Endast tre av dessa kommuner har prövning och tillsyn på samma nämnd.

Fyra kommuner har en och samma nämnd, Dalslands miljö- och energinämnd. Det har skett en del organisationsförändringar mellan de olika enkätperioderna. Det vill säga att strandskyddstillsynen t.ex. har flyttat från bygg-nämnd till kombinerad nämnd eller att verksamhet har slagits ihop i kombinerad nämnd.

Sammantaget är det 8 kommuner som inte har prövning och tillsyn organiserad under samma nämnd.

Tabell 2. Antal och andel av olika organisationstyper som har hand om strandskyddstillsyn och prövning.

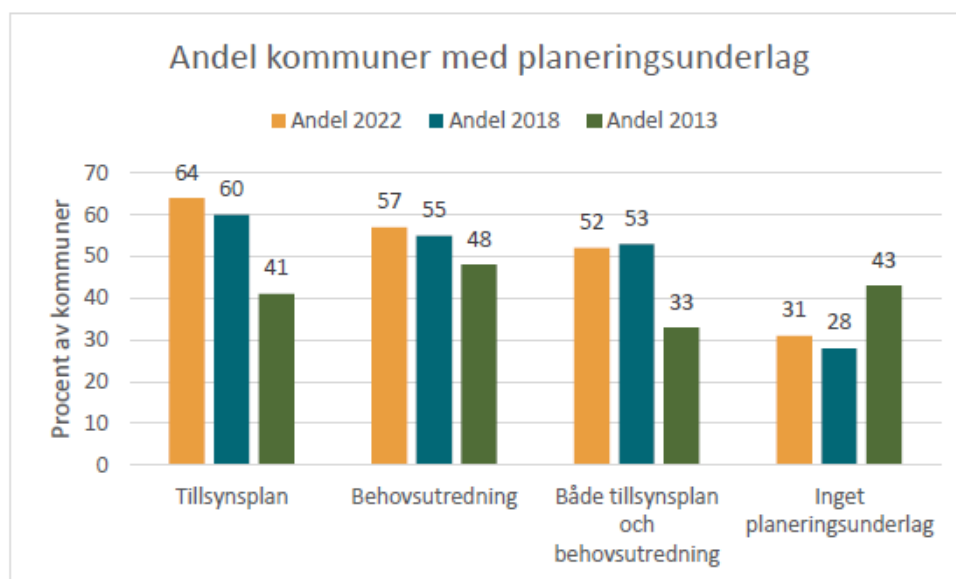
Organisation	Antal	Fördelning i procent	Antal nämnder med prövning och tillsyn i samma nämnd
Bygg- och miljönämnd	24	58	23
Byggnämnd	9	21	8
Miljönämnd	9	21	3

Tillsynsplan och behovsutredning

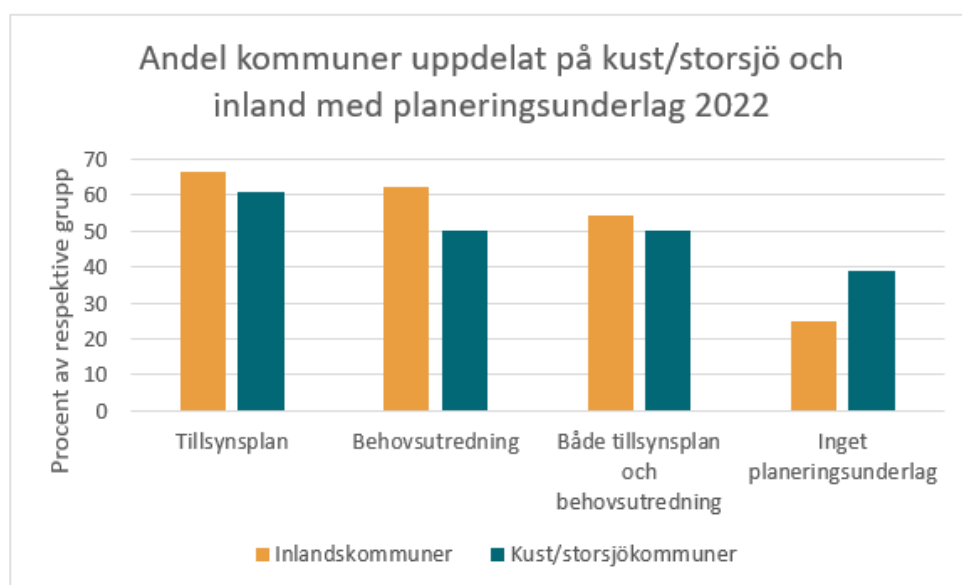
24 kommuner har en aktuell behovsutredning. 27 har en aktuell tillsynsplan. 22 kommuner har både behovsutredning och tillsynsplan. Det är 52 % av de kommuner som svarat på enkäten. Det är något sämre än 2018 men betydligt bättre än 2013. Även de kommuner som bara har antingen behovsutredning eller tillsynsplan är fler procentuellt sett än tidigare år. Det är dock även en högre andel kommuner som inte har planeringsunderlag alls sedan 2018. Det är något fler inlandskommuner som har planeringsunderlag än kustkommuner räknat i procent.

Tabell 3. Antal kommuner som har planeringsunderlag för strandskyddstillsyn för 2022, 2018 och 2013.

År	Antal kommuner			Kust/storsjö-kommuner	Inlands-kommuner
	2022	2018	2013	2022	2022
Tillsynsplan	27	24	19	11	16
Behovsutredning	24	22	22	9	15
Både tillsynsplan och behovsutredning	22	21	15	9	13
Inget planeringsunderlag	13	11	20	7	6
Svar	42	40	46	18	24

Figur 2. Andel kommuner med planeringsunderlag för 2022, 2018 och 2013.

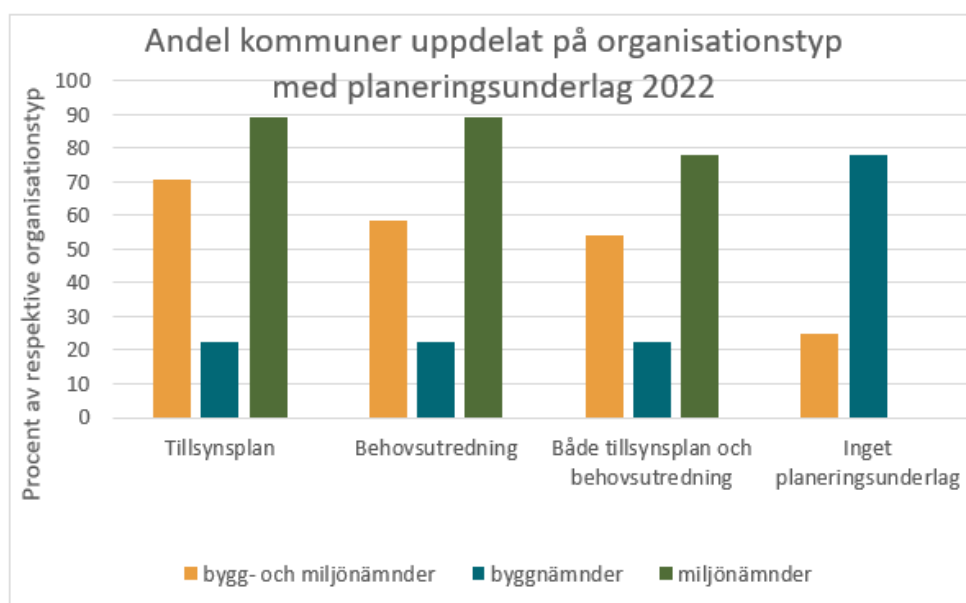

Figur 3. Andel kommuner uppdelat på inland och kust/storsjö med planeringsunderlag 2022.

Det är färre rena byggnämnder eller motsvarande som har tillsynsplan, behovsutredning eller båda planeringsdokumenten än miljönämnder eller kombinerade bygg- och miljönämnder. Så har det varit även 2013 och 2018. Ingen miljönämnd saknar helt och hållet planeringsunderlag för 2022. Andelen med planeringsunderlag har dock ökat för samtliga typer av nämndorganisationer sedan 2013.

Tabell 4. Antal kommuner uppdelat på organisationstyp med planeringsunderlag för 2022.

År 2022	Antal bygg- och miljönämnder	Antal byggnämnder	Antal miljönämnder
med tillsynsplan	17	2	8
med behovsutredning	14	2	8
med både tillsynsplan och behovsutredning	13	2	7
med inget planeringsunderlag	6	7	0
Totalt antal svar	24	9	9

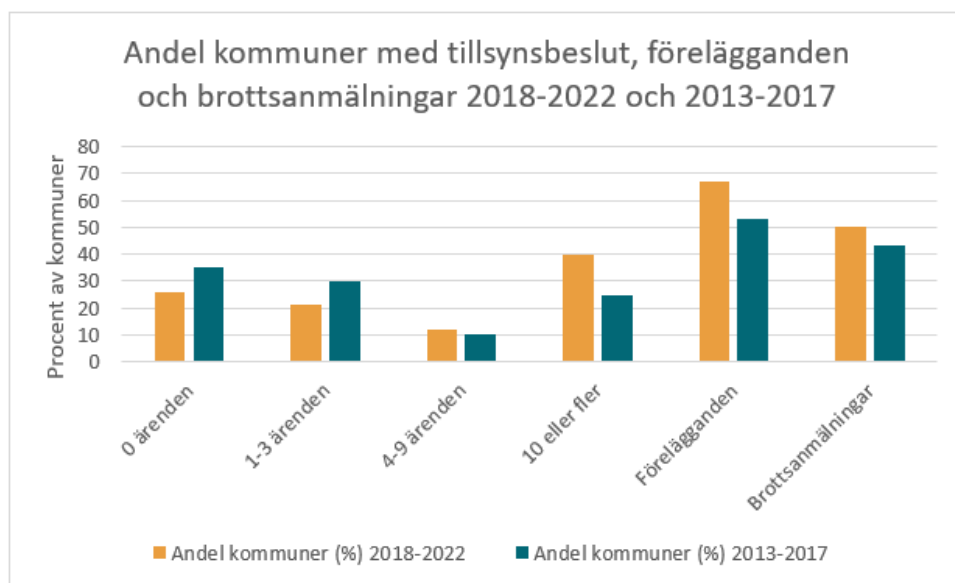
Figur 4. Andel kommuner uppdelat på organisationstyp med planeringsunderlag för 2022.

Tillsynsärenden

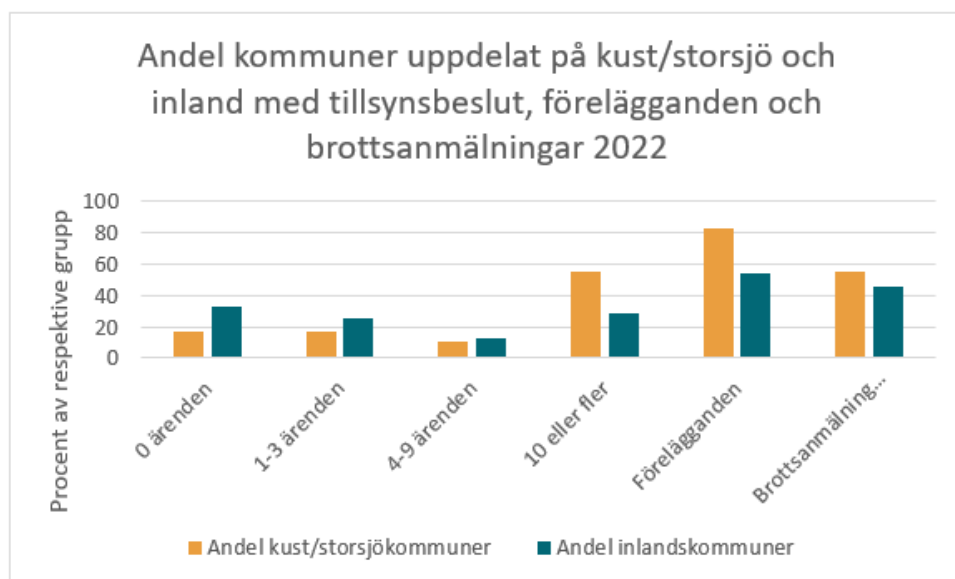
Fler kommuner redovisar fler tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar under den senaste perioden 2018–2022 jämfört perioden 2013–2017. 67 % av kust/storsjökommunerna har fyra eller fler ärenden medan 42 % av inlandskommunerna redovisar motsvarande mängd. För båda grupperna av kommuner är det fler som redovisar fler ärenden än föregående period.

Tabell 5. Antal kommuner som har beslutat i tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar 2018-2022 och 2013-2017.

	Antal kommuner		Antal kust/storsjökommuner		Antal inlandskommuner	
	2018-2022	2013-2017	2018-2022	2013-2017	2018-2022	2013-2017
0 ärenden	11	14	3	2	8	12
1-3 ärenden	9	12	3	8	6	4
4-9 ärenden	5	4	2	1	3	4
10 eller fler	17	10	10	6	7	3
Förelägganden	28	21	15	11	13	10
Brottsanmälningar	21	17	10	10	11	7

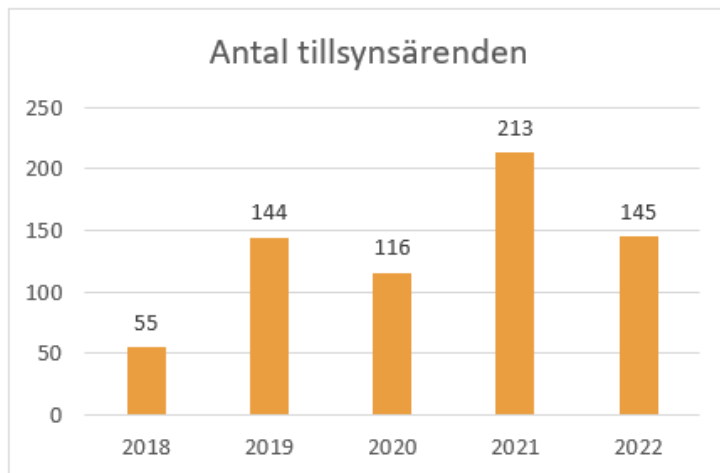

Figur 5. Andel kommuner med tillsynsbeslut, förelägganden och brottsanmälningar 2018-2022 och 2013-2017.

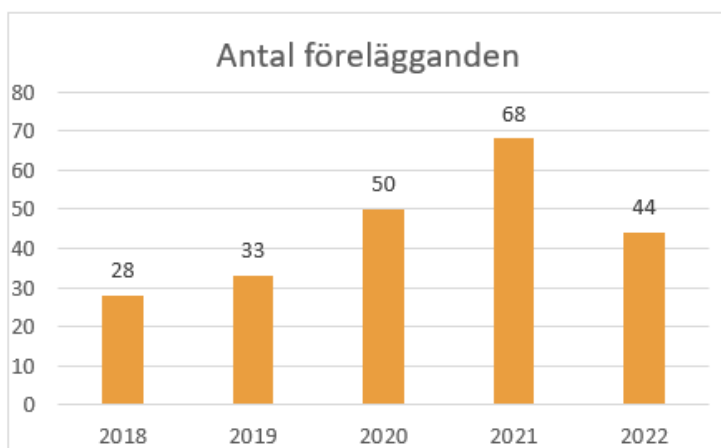

Figur 6. Andel kommuner uppdelat på inland och kust/storsjö med tillsynsbeslut, förelägganden och brottsanmälningar 2022.

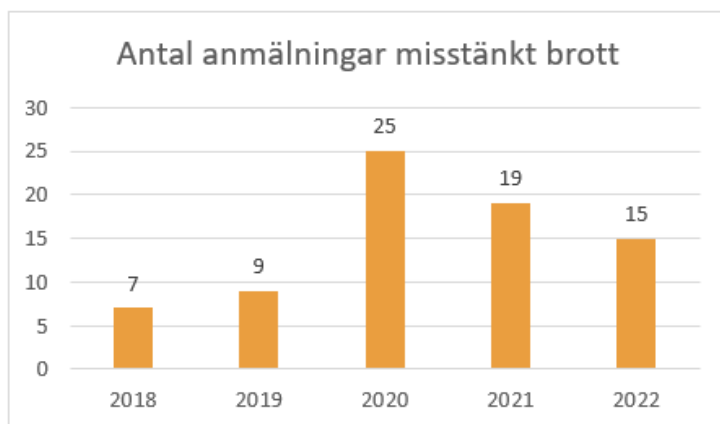
Det totala antalet ärenden har blivit betydligt fler än föregående period. Totalt har 673 tillsynsärenden beslutats på kommunerna. Det ska jämföras med 326 för föregående period (2013-2017). Antal förelägganden har stadigt ökat från 2018 till 2021. Sammantaget 223 förelägganden under senaste perioden jämfört med 115 för förra perioden. Antal anmälningar om misstänkt brott har ökat mellan 2018 och 2020. 75 anmälningar om misstänkt brott är gjorda för hela perioden, vilket är mer än tidigare period (61 st).

Figur 7. Totalt antal tillsynsärenden 2018-2022.

Figur 8. Totalt antal förelägganden 2018-2022.

Figur 9. Totalt antal brottsanmälningar 2018-2022.

Antal tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar är dock ojämnt fördelade mellan kommunerna. Medelantalet för antal beslutade tillsynsärenden under hela senaste perioden är 16 ärenden per kommun. Medianen är 4,5 där det största antalet är 71 för en kommun och det lägsta 0. Det är en ganska stor skillnad mellan kust/storsjökommuner och inlandskommuner i medelantal och median för beslutade tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar.

Tabell 6. Totalt antal tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar samt medelantal per kommun och median för 2018-2022.

2018-2022	Antal tillsynsärenden	Medelantal	Median
Beslutade tillsynsärenden	673	16	4,5
Förelägganden	223	5,3	2
Brottsanmälningar	75	1,8	0,5

Tabell 7. Antal tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar fördelat på kust/storsjö- och inlandskommuner samt medelantal per kommun och median för 2018-2022.

2018-2022	Antal tillsynsärenden		Medelantal		Median	
	Kust/storsjökommuner	Inlandskommuner	Kust/storsjökommuner	Inlandskommuner	Kust/storsjökommuner	Inlandskommuner
Beslutade tillsynsärenden	381	292	21,2	12,2	13	2
Förelägganden	125	98	6,9	4,1	3,5	1
Brottsanmälningar	48	27	2,7	1,1	1	0

En jämförelse mellan olika organisationstyper visar på att rena byggnämnder eller motsvarande har ett betydligt lägre snitt på antal beslutade tillsynsärenden och förelägganden. Brottsanmälningar är det inte någon större skillnad på mellan organisationstyperna. Medianen visar på att merparten av byggnämnder har noll eller ett beslutat tillsynsärende och föreläggande.

Sex kommuner redovisar 10 eller fler ärenden per år för minst två år under perioden. Av dessa är tre kustkommuner och tre inlandskommuner. Dessa kommuner har alltså gjort återkommande planerade tillsynsinsatser. Sex kommuner belägna vid kusten eller de stora sjöarna redovisar inget eller endast ett tillsynsärende under hela den senaste femårsperioden.

Tabell 8. Medelantal och median av beslutade tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar uppdelat på olika typer av nämndorganisationer.

2018-2022	Medelantal			Median		
	Bygg- och miljö-nämnder	Bygg-nämnder	Miljö-nämnder	Bygg- och miljö-nämnder	Bygg-nämnder	Miljö-nämnder
Beslutade tillsynsärenden	18,5	9,8	15,8	24,5	1,0	8,0
Förelägganden	6,8	1,1	5,4	8,8	0,0	3,0
Brottsanmälningar	2,0	1,4	1,7	3,0	1,4	0,0

Förebyggande tillsyn

33 (79 %) av de svarande kommunerna redovisar att de har planerat förebyggande tillsyn, främst i form av information om strandskydd på sin webbsida. Det är ingen väsentlig skillnad i andel beroende på vilken typ av kommun det är fråga om; inland- eller kust/storsjökommun, bygg-, miljö- eller kombinerad nämnd. Några kommuner redovisar att de satsar på information i samband med tillsynskampanjer och någon kommun uppger att de informerat mäklare om strandskydd.

Egeninitierad tillsyn

15 av de svarande kommunerna redovisar att de tar egna initiativ till att kontrollera strandskyddet. Det är ungefär lika många som under förra mätperioden. Sex av dessa kommuner är kust/storsjökommuner, resterande inlandskommuner. Det är alltså en tredjedel av kust/storsjökommunerna som bedriver planerad kontrollerande tillsyn. Det är endast en byggnämnd som tar egna initiativ. För de andra organisationstyperna är det knappt hälften och en tredjedel ungefär.

14 av kommunerna med egeninitierad tillsyn har en aktuell tillsynsplan. 12 har en aktuell behovsutredning. Det är alltså betydligt högre än andelar än för de kommuner som uppger att de inte har egeninitierad tillsyn.

Tabell 9. Antal och andel kommuner med egeninitierad tillsyn fördelat på kust/storsjö- och inlandskommuner

Kommuner med egeninitierad tillsyn	Kust/storsjö (18 st)	Inland (24 st)	Totalt antal
Antal	6	9	15
Andel (%)	33	37	36

Tabell 10. Antal och andel kommuner med egeninitierad tillsyn fördelat på olika typer av nämndorganisationer.

Kommuner <u>med</u> egeninitierad tillsyn	Bygg- och miljö-nämnd (24 st)	Bygg-nämnd (9 st)	Miljö-nämnd (9 st)
Antal	11	1	3
Andel (%)	46	11	33

Medelantalet beslutade tillsynsärenden är 25,6 för kommuner med egeninitierad tillsyn, alltså betydligt högre än för kommuner utan egeninitierad tillsyn. Tre av de kommuner som uppger att de bedriver egeninitierad tillsyn, redovisar dock noll tillsynsärenden under hela perioden.

De flesta kommuner som uppger att de har egeninitierad tillsyn gör kontrollerna samlat i särskilt avgränsade geografiska områden. Två kommuner uppger att de tar enstaka egna initiativ när de ser stora överträdelser i fält i samband med annan handläggning.

Tabell 11. Antal och andel kommuner med eller utan egeninitierad tillsyn som har tillsynsplan och behovsutredning samt medelantal beslutade tillsynsärenden.

	som har tillsynsplan	som har behovsutredning	medelantal beslutade tillsynsärenden
Kommuner <u>med</u> egeninitierad tillsyn	14 (93 %)	12 (80 %)	25,6
Kommuner <u>utan</u> egeninitierad tillsyn	14 (52 %)	12 (44 %)	10,1

Rutiner

28 kommuner uppger att de har rutiner för hur de ska hantera inkommande tips om strandskyddstillsyn. Det är 67 % av de svarande kommunerna. Det är bara en liten skillnad mellan kust/storsjö- och inlandskommuner. Däremot är det en betydande skillnad mellan miljönämnder och övriga organisationstyper. Det är nästan dubbelt så vanligt med rutiner hos rena miljönämnder eller motsvarande.

Tabell 12. Antal och andel kommuner med rutiner fördelat på kust/storsjö- och inlandskommuner

Kommuner <u>med</u> rutiner	Kust/storsjö (18 st)	Inland (24 st)	Totalt antal
Antal	13	15	28
Andel (%)	65	58	67

Tabell 13. Antal och andel kommuner med rutiner fördelat på olika typer av nämndorganisationer.

Kommuner <u>med</u> rutiner	Bygg- och miljönämnd (24 st)	Byggnämnd (9 st)	Miljönämnd (9 st)
Antal	14	5	9
Andel (%)	58	56	100

Kommuner med rutiner har i högre utsträckning planeringsunderlag än de som inte har rutiner. Några kommuner har utformat sina rutiner utifrån rekommendationer från Miljösamverkan Sverige och länsstyrelsen, några använder sig av generella rutiner för klagomålsärenden. Några kommuner värderar tipsen med stöd av vissa kriterier eller i kollegiala diskussioner innan de går vidare och öppnar tillsynsärenden.

Tabell 14. Antal och andel kommuner med eller utan rutiner som har tillsynsplan och behovsutredning samt medelantal beslutade tillsynsärenden.

	som har tillsynsplan	som har behovsutredning	medelantal beslutade tillsynsärenden
Kommuner <u>med</u> rutiner (28 st)	23 (82 %)	18 (64 %)	20,0
Kommuner <u>utan</u> rutiner (14 st)	5 (36 %)	6 (43%)	7,9

Tillsynsavgift

30 (71 %) av de svarande kommunerna uppger att de tar ut tillsynsavgift i strandskyddstillsynen. Medelvärdet på avgiften är 1 033 kr/timme. Minsta avgiften är 794 kr och högsta är 1 305 kr. Det spelar i huvudsak ingen roll om det är en inlands- eller kust/storsjökommun, om tillsynsavgift tas ut och belopp.

Däremot är det en påtaglig skillnad på grund av organisationstyp. Det är störst andel av miljönämnderna som tar ut tillsynsavgift jämfört med byggnämnder och kombinerade nämnder. Avgiften är också högst i medeltal i miljönämnderna.

Minst 13 av kommunerna debiterar endast då tillsynen varit befogad.

Tabell 15. Antal och andel kommuner med tillsynsavgift fördelat på kust/storsjö- och inlandskommuner

	Kust/storsjö (18 st)	Inland (24 st)	Totalt antal
Tillsynsavgift	14 (70 %)	16 (62 %)	30 (71 %)
Belopp (medel)	1 032 kr	1 034 kr	1 033 kr

Tabell 16. Antal kommuner som tar ut tillsynsavgift fördelat på olika typer av nämnder.

	Bygg- och miljö- nämnd (24 st)	Byggnämnd (9 st)	Miljönämnd (9 st)
Tillsynsavgift	17 (71 %)	4 (44 %)	9 (100 %)
Belopp (medel)	1 033 kr	1 000 kr	1 166 kr

Det är en väsentlig skillnad mellan de kommuner som tar ut tillsynsavgift och inte när det gäller planeringsunderlag och antal beslutade tillsynsärenden. De kommuner som tar ut avgift har oftare tillsynsplan och behovsutredning och beslutar i fler tillsynsärenden.

Tabell 17. Antal kommuner med eller utan tillsynsavgift som har tillsynsplan eller behovsutredning samt medelantal beslutade tillsynsärenden.

	som har tillsyns- plan	som har behovs- utredning	medelantal beslutade tillsynsärenden
Kommuner <u>med</u> till- synsavgift (30 st)	23 (77 %)	21 (70 %)	17,4
Kommuner <u>utan</u> till- synsavgift (12 st)	5 (42 %)	3 (25 %)	12,7

Hinder för strandskyddstillsyn

90 % av de svarande kommunerna anser att det finns hinder för att bedriva strandskyddstillsyn i tillräcklig utsträckning. I tabellen nedan visas olika svarsalternativ, antal svar och andel av totalt antal svarande. Den anledning som framhålls mest är att det saknas tid för personalen. Även att det saknas personal är ett vanligt svar. Minst svar är det på att det saknas kompetens, det vill säga de flesta kommuner anser att kompetens inte är ett hinder för strandskyddstillsyn.

Tabell 18. Antal och andel svar på hinder för tillsyn.

Anledning	Antal svar	Procent
Det saknas ekonomiska resurser	17	45 %
Det saknas personal	25	66 %
Det saknas tid för personalen	33	87 %
Det saknas kompetens hos personalen	5	13 %
Det saknas styrning och mål	12	32 %
Övrigt	1	3 %

Samarbete med andra kommuner

Det är åtta kommuner som uppger att de samarbetar eller samverkar med andra kommuner i strandskyddstillsynen. Egentligen är det fler eftersom det finns ett nätverk för samverkan i Göteborgsregionen, men alla kommuner som ingår där har inte svarat det i enkäten. Om man räknar in även dessa kommuner så är det drygt hälften, 24 st, som har åtminstone en del mellan-kommunal samverkan. Samverkan är dock olika avancerad. Samverkan i Göteborgsregionen sker till exempel genom handläggartreffar med utbyte. I Dalsland så är samverkan mer formaliserad i form av ett gemensamt miljökontor för fyra kommuner. Det finns ett delvis samarbete mellan kommunerna Skara, Lidköping, Grästorp, Vara och Essunga genom ett gemensamt diariesystem. Tranemo har samverkansavtal med Gislaved. Sotenäs och Lysekil samverkar. Det finns inget samband mellan kommuner som utför tillsyn i tillräcklig omfattning och kommuner som ingår i samverkan.

Önskemål tillsynsvägledning

10 kommuner har önskemål om utbildningar, informations- eller samverkans-treffar arrangerade av länsstyrelsen. Förslag på innehåll vid sådana tillfällen är genomgång av ny praxis och rättsfall, tips och vägledning i tillsynsmetodik, nyheter och aktuella frågor samt erfarenhetsutbyte. Två kommuner önskar sig gemensam tillsynskampanj. Regelbundna utskick med tillsynsvägledning uppskattas av några kommuner. Någon kommun önskar vägledning om äldre strandskyddsgränser, fastighetsreglering och undantag för jord- och skogsbruk.

Tillsyn i tillräcklig omfattning

Sex kommuner klarar samtliga kriterier för bedömningen tillsyn i tillräcklig omfattning. Av dessa kommuner är tre kustkommuner och tre inlandskommuner. Det är Strömstad, Orust, Uddevalla (kustkommuner), Mölndals stad, Ulricehamn och Lerum (inlandskommuner). Trots att de här kommunerna har en tillräcklig tillsyn, upplever även de att det finns hinder för en tillräcklig tillsyn. Fyra svarar att det saknas tid, två svarar att de saknas ekonomiska resurser, tre kommuner saknar personal och en kommun uppger att det saknas styrning och mål.

Högre andel kust/storsjökommuner klarar fler kriterier än inlandskommuner. Miljönämnder klarar fler kriterier än bygg- och miljönämnder. Byggnämnder klarar kriterierna i minst omfattning.

Tabell 19. Antal och andel kommuner som uppfyller de olika kriterierna för tillsyn i tillräcklig omfattning fördelat på geografisk placering och organisationstyp.

	1	2	3	4	5	6
Kriterier för tillsyn i tillräcklig omfattning	Tillsynsplan och behovsutredning	Förebyggande tillsyn	Egna initiativ	Mer än 4 eller 10 tillsynsärenden	Rutiner	Tillsynsavgift
Kust/Storsjökommuner (18 st)	9 (50 %)	14 (78 %)	6 (33 %)	10 (56 %)	13 (72 %)	16 (89 %)
Inlandskommuner (24 st)	13 (54 %)	19 (79 %)	9 (38 %)	9 (38 %)	15 (63 %)	14 (58 %)
Bygg- och miljönämnd (24 st)	13 (54 %)	21 (88 %)	11 (46 %)	11 (46 %)	14 (58 %)	17 (71 %)
Byggnämnd (9 st)	2 (22 %)	7 (78 %)	1 (11 %)	2 (22 %)	5 (56 %)	4 (44 %)
Miljönämnd (9 st)	7 (78 %)	5 (56 %)	3 (33 %)	5 (56 %)	9 (100 %)	9 (100 %)
Totalt (42 st)	22 (52 %)	33 (79 %)	15 (38 %)	19 (45 %)	28 (67 %)	30 (71 %)

Tabell 20. Antal kommuner som uppfyller 1-6 kriterier.

Antal kriterier	Kust/storsjökommuner	Inlandskommuner	Totalt
1	9	13	22
1+2	8	10	18
1+2+3	5	6	11
1+2+3+4	4	5	9
1+2+3+4+5	3	4	7
1+2+3+4+5+6	3	3	6

Analys

Sammantagen analys

Länsstyrelsen har med denna enkät velat ta reda på hur utvecklingen av strandskyddstillsynen har sett ut över tid, om strandskyddstillsynen fungerar på kommunerna, om vår tillsynsvägledning ger effekt samt identifiera vägledningsbehov.

Det är idag betydligt fler kommuner som har de lagstadgade planeringsunderlagen för strandskydd jämfört med 2013, då vi började med den här mätningen. Totalt sett är det också fler beslutade tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar än i tidigare mätperioder. Det är fler kommuner som har fler tillsynsärenden, även om antalet ärenden fortfarande är ojämnt fördelat mellan kommunerna. Sammantaget kan vi således konstatera att utvecklingen av tillsynen över tid är positiv.

Det är få kommuner som utför tillsyn i tillräcklig omfattning med utgångspunkt i de kriterier som länsstyrelsen bedömer bör vara uppfyllda. Därför går det inte att säga att strandskyddstillsynen överlag fungerar på kommunerna. Det är fortfarande alltför många kommuner som redovisar noll tillsynsärenden för hela femårsperioden. Särskilt anmärkningsvärt är det för kust- och storsjökommuner. Det kan rimligen inte motsvara behovet. Att strandskyddstillsynen inte är organiserad tillsammans med övrig miljöbalkstillsyn verkar ha betydelse för om det ska fungera. Byggnämnder eller motsvarande som inte har övrig miljöbalkstillsyn, presterar genomgående sämre på alla kriterier.

Trots att få kommuner driver strandskyddstillsyn i tillräcklig omfattning och att det för vissa kommuner inte alls fungerar, kan vi ändå se att den långsiktiga satsningen på tillsynsvägledning har gett effekt. Kunskapsbrist är i huvudsak inte längre något hinder för tillsyn utan det är annat som avgör om tillsyn utförs eller inte. Även av andra kontakter vi har med kommunerna förstår vi att det är bättre kunskap och en ökad vilja att driva strandskyddstillsyn nu än det var för ett antal år sedan.

Utifrån det samlade resultatet av enkäten samt de svar vi fått om önskad tillsynsvägledning bedömer vi att vi behöver stärka vägledningen om tillsynsplanering. En väl fungerande tillsynsplanering är avgörande för utförandet. Vi bedömer också att vi behöver stötta i tillsynsmetodik, bl.a. genom att hänvisa till befintligt handläggarstöd och vägleda i hur det kan användas. Det bör leda till bättre rutiner. Vi behöver upprätthålla en kontinuerlig kontakt med kommunernas tillsynshandläggare via webb, e-postutskick, telefon och möten så att det blir enkelt att få del av nyheter om rättspraxis, tips och annat. Tillsynsvägledare på länsstyrelsen behöver vara tillgängliga och lätta att få tag på.

Organisation

De flesta kommuner har både tillsyn och prövning i samma organisation, vilket underlättar den nödvändiga samordningen som behövs mellan dessa två delar i myndighetsutövningen. Det kan självklart fungera bra ändå men det är

troligt att det krävs mer av ordnade rutiner för att samordningen ska vara säkerställd.

På en rad av de kriterier vi följt upp är det klart sämre resultat för kommuner som har strandskyddstillsynen organiserad på ren byggnämnd eller motsvarande. Länsstyrelsen bedömer att det kan ha att göra med att den övriga miljöbalkstillsynen inte utförs där och att det därför oftare saknas relevanta planeringsunderlag, rutiner för tillsyn mm.

Tillsynsplan och behovsutredning

Det är en tydlig förbättring sedan 2013 vad gäller kommuner med fullständiga planeringsunderlag, alltså både tillsynsplan och behovsutredning. Att länsstyrelsen har gjort uppföljningar av strandskyddstillsynen och arbetat med vägledning i tillsynsplanering kan ha haft betydelse. Vi kan dock konstatera att det är ett långsiktigt arbete som behövs. Det är fortfarande nära hälften som inte har planeringsunderlag i tillräcklig omfattning och en tredjedel saknar planeringsunderlag helt och hållet.

Rena miljönämnder har oftare planeringsunderlag än de andra organisations typerna. Den troliga förklaringen är att miljönämnder också har övrig miljöbalkstillsyn och därför är mer uppmärksamma på att tillsynsplan och behovsutredning ska finnas.

Det är uppenbart att de kommuner som har tillräckliga planeringsunderlag också presterar bättre i övrigt i strandskyddstillsynen. Alltså med antalet tillsynsärenden, egeninitierad tillsyn, rutiner och tillsynsavgift.

Tillsynsärenden

Det är en avsevärd förbättring när det gäller det totala antalet tillsynsärenden, förelägganden och brottsanmälningar jämfört med tidigare mätperioder. Länsstyrelsens tillsynsvägledning och uppföljning har troligen varit avgörande för denna förbättring. Miljösamverkan Västs projekt om strandskyddstillsyn 2019 som inkluderade en gemensam tillsynskampanj gav utslag i statistiken och medförde också att en del kommuner fortsatte åren efter att ta egna initiativ. Pandemin pågick dock 2020-2021, vilket möjligen kan ha medfört färre ärenden än vad det annars skulle ha varit.

Det är glädjande att se att fler kommuner uppvisar fler ärenden överlag. Det är också positivt att se att ett antal kommuner återkommer under flera år med samlade egna initiativ (tillsynskampanjer).

Som förväntat så är snittet för antal tillsynsärenden högre för kust/storsjökommuner. Det ger hopp om att tillsyn prioriteras till de strandskyddsområden där behovet är som störst. Kommuner utmed kusten och vid de stora sjöarna har generellt sett mer strandskydd med höga natur- och friluftsvärden. Det är också där som bebyggelsestrycket är som högst. Högt bebyggelsestryck medför i regel ett större behov av strandskyddstillsyn.

Det är dock fortfarande en ojämn fördelning av antalet tillsynsärenden mellan kommunerna. Alltför många kommuner redovisar fortfarande noll ärenden under hela perioden. Det förekommer även kust- och storsjökommuner bland

dessa nollredovisare, vilket inte kan stämma överens med det faktiska behovet.

Förebyggande tillsyn

Många kommuner har förebyggande tillsyn i form av en webbsida om strandskydd, men konstigt nog inte alla. Det borde vara självklart idag att informera sina medborgare via webben om vilka regler som gäller och hur de ska gå tillväga för att söka dispens från strandskyddet. Även om det är positivt att de flesta har webbinformation är det fortfarande få förebyggande insatser i övrigt. Särskilt i samband med tillsynskampanjer och andra egna kontrollerande initiativ kan förebyggande tillsyn få god generell tillsynseffekt. Det vill säga att fler medborgare blir uppmärksamma på reglerna och därmed undviker att begå överträdelser medvetet eller omedvetet.

Egeninitierad tillsyn

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid att det tas egna initiativ i strandskyddstillsynen. Det beror på att vi av erfarenhet vet att många överträdelser inte kommer tillsynsmyndigheten till känna om inte myndigheten gör egna kontroller. Enbart allmänhetens tips kan inte täcka det faktiska behovet av tillsyn. Med egna initiativ kan myndigheten också styra tillsynen till de områden där den behövs som mest; där det är höga natur- och friluftsvärden.

Utifrån den kunskapen är det inte helt tillfredsställande att bara en tredjedel av kommunerna med störst behov av strandskyddstillsyn, alltså kust- och storsjökommunerna, uppger att de tar egna initiativ.

Vi hade förväntat oss en synlig förbättring av den egeninitierade tillsynen för perioden 2018-2022 eftersom Miljösamverkan Väst drev ett projekt 2019 där ett flertal kommuner deltog i en gemensam tillsynskampanj. Det är dock ingen väsentlig skillnad mellan denna mätperiod och 2013-2017. Det kan ha att göra med att de kommuner som deltog i Miljösamverkan Västs tillsynskampanj redan var aktiva med egna initiativ och därmed bedömde det meningsfullt att delta i den frivilliga gemensamma kampanjen. Det kan också bero på att några av de kommuner som deltog i den gemensamma kampanjen har dragit ner på sin tillsyn sedan dess.

Det är dock tydligt att det finns ett samband mellan tillsynsplan/behovsutredning och egna initiativ. Likaså att det är fler beslutade tillsynsärenden i snitt för kommuner som tar egna initiativ. Om dessa planeringsdokument finns då är det vanligare att kommunen tar egna initiativ och beslutar om fler tillsynsärenden.

Rutiner

Att ha rutiner som är kända för alla inblandade tillsynshandläggare är A och O för rättssäker och effektiv tillsyn. Det gäller så klart för all myndighetsutövning. Därför är det oroande att en tredjedel av tillsynsmyndigheterna uppger att de saknar rutiner för strandskyddstillsyn. Det är dock en tydlig skillnad mellan rena miljönämnder eller motsvarande och de andra organisationstyperna. Samtliga miljönämnder eller motsvarande har rutiner medan det är

drygt hälften för de andra. Detta kan ha att göra med att övrig miljöbalkstill-
syn på miljönämnderna lägger grunden för tillsynsrutinerna.

Tillsynsavgift

Liksom för rutinerna är det även en tydlig skillnad mellan miljönämnder och de andra organisationstyperna när det gäller att ta tillsynsavgift för strand-
skyddstillsynen. Alla miljönämnder tar avgift. Det är troligt att även i detta
sammanhang är det betydelsefullt att den övriga miljöbalkstillsynen finns or-
ganiserad på samma nämnd. Avgiften är också i snitt något högre på miljö-
nämnder än på bygg- och miljönämnder och byggnämnder.

Hinder för strandskyddstillsyn

I stort sett alla kommuner upplever att det finns hinder för strandskyddstill-
synen, även de kommuner som uppfyller kriterierna för tillsyn i tillräcklig
omfattning. Det vanligaste hindret är brist på tid för personalen. Även brist
på ekonomiska resurser och personal är vanliga hinder. Glädjande att se är att
endast en mindre andel uppger avsaknad av kompetens som ett hinder. Läns-
styrelsens långsiktiga arbete med tillsynsvägledning kan ha haft betydelse för
att få kommuner upplever det som ett hinder. Tillsynsvägledningen och
kanske särskilt länsstyrelsens uppföljning av kommunernas strandskyddstill-
syn, kan ha ökat medvetenheten om vad som krävs. Det kan också vara en an-
ledning till att i stort sett alla svarande kommuner upplever hinder.

Tillsyn i tillräcklig omfattning

Det är allt för få kommuner som bedriver strandskyddstillsyn i tillräcklig om-
fattning, bara sex stycken. Särskilt anmärkningsvärt är det att inte fler kust-
och storsjökommuner klarar av tillsynen i tillräcklig omfattning. De har
mycket strandskydd med höga värden för natur och friluftsliv och samtidigt
ett högt bebyggelsestryck. I sådana områden behöver strandskyddstillsynen
vara prioriterad. När strandskyddstillsynen inte är samlad med övrig miljö-
balkstillsyn är det uppenbarligen svårare att uppfylla kriterierna för tillsyn i
tillräcklig omfattning.

Uppföljningen visar på ett samband mellan planeringsunderlag och antal be-
slutade tillsynsärenden, egeninitierad tillsyn, rutiner för inkommande tips
och att tillsynsavgift tas ut. Därför behöver kommunerna först och främst se
till att det lagstadgade planeringsunderlagen finns på plats. Utan planering är
det svårt att ta genomtänkta egna initiativ. Därutöver behöver rutiner upprä-
tas så att tillsynsärenden kan drivas effektivt och rättssäkert. Fler kommuner
behöver ta ut tillsynsavgift som kan ge ett visst tillskott till verksamheten så
att det blir bättre ekonomi i tillsynen.

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Uppföljning av kommunal strandskyddstillsyn

 Obligatoriska frågor är markerade med en stjärna (*)

Denna enkät är en del av länsstyrelsens tillsynsvägledning inom strandskydd. Vi har skickat ut denna enkät vid två tillfällen tidigare, 2013 och 2018. Nu ställer vi samma frågor igen. Syftet är att följa utvecklingen av strandskyddstillsynen, se om vår vägledning får effekt samt identifiera vägledningsbehov.

Länsstyrelsen skickar denna enkät med stöd av 14 § i miljötillsynsförordningen; att en operativ tillsynsmyndighet ska på begäran lämna information som en tillsynsvägladande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning. Enkäten är alltså obligatorisk att besvara.

Länsstyrelsen har ansvar för vägledning för bl.a. strandskyddstillsyn. Därför ger länsstyrelsen stöd och vägledning via telefon, e-post, Tillsynsportalen på Miljösamverkan Väst, informationsutskick samt ibland i utbildning och samverkanssträffar.

I vägledningsansvaret ligger också att följa upp och utvärdera kommunernas strandskyddstillsyn. Det gör länsstyrelsen genom att besöka vissa kommuner och gå igenom tillsynsarbetet mer grundligt, men också genom denna enkät som skickas till samtliga kommuner med några års mellanrum.

Ni ska svara på denna enkät senast 15 november 2022. Har ni frågor om enkäten, kontakta Kristina Höök Patriksson, kristina.hook-patriksson@lansstyrelsen.se, 010-224 51 63.

1. Ange kommun

2. Ange ansvarig nämnd för strandskyddstillsynen

3. Ange ansvarig enhet för strandskyddstillsynen

4. Är strandskyddstillsynen organisatoriskt på samma enhet som strandskyddsprövningen?

Ja

Nej

Om nej, var är prövningen av strandskyddsansökningar i så fall placerat organisatoriskt?

Om nej, hur säkerställer ni att samverkan sker mellan prövning och tillsyn i strandskyddet?

5. Finns det en aktuell behovsutredning för strandskyddstillsynen?

Ja

Nej

Kommentar

6. Finns det en aktuell tillsynsplan för strandskyddstillsynen?

Ja

Nej

Kommentar

7. Ange antal tillsynsärenden, förelägganden och anmälningar misstänkta brott för respektive år. (Observera att vi bara efterfrågar tillsynsbeslut, inte dispensbeslut.)

2018

Antal beslutade tillsynsärenden _____

varav antal förelägganden _____

Antal anmälningar misstänkta brott _____

2019

Antal beslutade tillsynsärenden _____

varav antal förelägganden _____

Antal anmälningar misstänkta brott _____

2020

Antal beslutade tillsynsärenden _____

varav antal förelägganden _____

Antal anmälningar misstänkta brott _____

2021

Antal beslutade tillsynsärenden _____

varav antal förelägganden _____

Antal anmälningar misstänkta brott _____

2022

Antal beslutade tillsynsärenden _____

varav antal förelägganden _____

Antal anmälningar misstänkta brott _____

8. Bedriver kommunen planerad förebyggande strandskyddstillsyn, t ex strandskyddsregler på webbsidan, annan skriftlig information, informationsmöten etc.?

Ja

Nej

Om ja, beskriv vad (webbsida om strandskydd, annan skriftlig information)

9. Bedriver kommunen planerad kontrollerande strandskyddstillsyn (egeninitierad tillsyn)?

Ja

Nej

Om ja, beskriv hur egeninitierad tillsyn bedrivs.

10. Har kommunen rutiner för hur ni hanterar inkommande tips om strandskyddstillsyn?

Ja

Nej

Om ja, beskriv rutinerna för inkommande tips.

11. Finns det hinder för att bedriva strandskyddstillsyn i tillräcklig utsträckning?

Ja

Nej

12. Om ja, det finns hinder, vad bedömer ni är anledningen? Flera val möjliga.

Det saknas ekonomiska resurser

Det saknas personal

Det saknas tid för personalen

Det saknas kompetens hos personalen

Det saknas styrning och mål

Övrigt _____

13. Tar kommunen ut en taxa för strandskyddstillsynen?

Ja

Nej

15. Samarbetar ni med andra kommuner i strandskyddstillsynen?

Ja

Nej

16. Om ja, beskriv vilka andra kommuner ni samarbetar med och vad ni samarbetar om.

17. Har ni några önskemål när det gäller länsstyrelsens tillsynsvägledning inom strandskydd?

18. Du som fyllt i denna enkät, ange dina kontaktuppgifter.

Namn

Enhet

E-post

Snabbrapport

Uppföljning av kommunal strandskyddstillsyn

Totala antalet respondenter: 42

1. Ange kommun

Antal svar: 42

Svar
Essunga kommun
Öckerö kommun
Vänersborgs kommun
Strömstads kommun
Borås
Tibro kommun
Sotenäs kommun
Lysekils kommun
Mariestad, Töreboda och Gullspång
Skara
Åmål
Svenljunga Kommun
Vara kommun
Falköping
Orust
Kungälv
Tjörns kommun
Bengtsfors
Mellerud
Färgelanda
Dals-Ed
Götene
Härryda kommun
Mölnåls stad
Ulricehamn
Tidaholm
Uddevalla
Hjo
Herrljunga kommun
Alingsås
Stenungsunds kommun
Göteborg
Mark
Partille
Lerum
Lidköpings kommun
Lilla Edet
Skövde
Gislaveds kommun
Munkedal
Trollhättan

Svar
Ale

2. Ange ansvarig nämnd för strandskyddstillsynen

Antal svar: 42

Svar
Bygg- och miljönämnden
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Byggnadsnämnden
Miljö- och byggnämnden
Miljö- och konsumentnämnden
Byggnads- och trafiknämnden
Miljönämnden i mellersta Bohuslän
Miljönämnden i mellersta Bohuslän
Miljö- och byggnadsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
miljö- och byggnadsnämnden
Byggnadsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Dalslands miljö- och energinämnd
Dalslands miljö- och energinämnd
Dalslands miljö- och energinämnd
Dalslands miljö- och energinämnd
Miljö- och bygglovnämnden
Miljö- och bygglovnämnden
Miljönämnden
Miljö- och byggnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Samhällsbyggnadsnämnden
Byggnadsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Miljöskyddsnämnden
Tekniska myndighetsnämnden
Byggnadsnämnden
Plan- och byggnadsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Miljö och byggnadsnämnden
Samhällsnämnden
Bygglovnämnden
Bygg- och miljönämnd
Samhällsbyggnadsnämnden
samhällsbyggnadsnämnden

Svar
Samhällsbyggnadsnämnden

3. Ange ansvarig enhet för strandskyddstillsynen

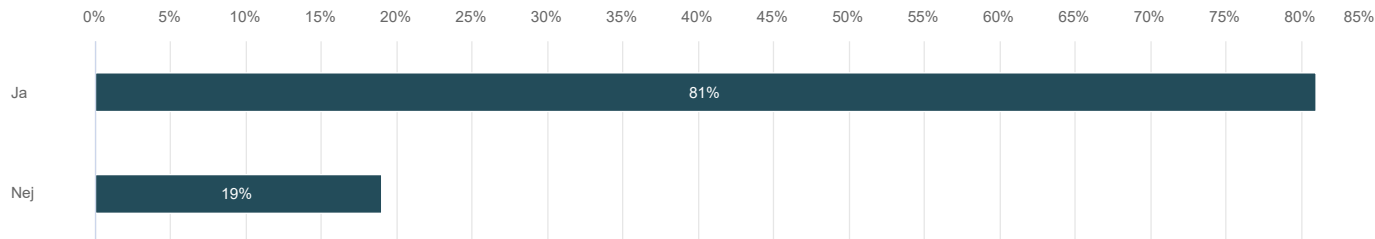
Antal svar: 42

Svar
Enheten hållbar utveckling
Bygg- och miljöenheten
Bygglov
Miljö- och hälsoskyddsavdelningen
Miljöförvaltningen, Miljöstrategiska avdelningen
Plan- och byggavdelningen
Miljöenheten
Miljöenheten
Verksamhet miljö och bygg
Miljöenheten
Samhällsbyggnadsenheten
Miljö-och byggenheten
Miljöenheten
Stadsbyggnadsavdelningen, Plan- och naturenheten
Miljöenheten
miljöenheten
Miljöavdelningen
Dalslands miljö- och energikontor
Dalslands miljö- och energikontor
Dalslands miljö- och energikontor
Dalslands miljö- och energikontor
Samhällsbyggnad
Miljö- och hälsoskydd
Miljöskydd
Miljöenheten
Hållbar utveckling
Bygg- och miljöprövningsenheten
Plan- och bygg
Plan- och byggenheten
Hälsoskydds-enheten
Miljöenheten
Byggavdelningen, röd enhet
Byggenheten
Miljöenheten
Miljöenheten
Byggenheten
Miljöenheten
Sektor samhällsbyggnad
Bygg- och planenhet
Plan-, bygg- och MEXavdelningen
bygglovskontoret

Svar
Stöd- och utvecklingsstaben

4. Är strandskyddstillsynen organisatoriskt på samma enhet som strandskyddsprövningen?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	34	81,0%
Nej	8	19,0%

5. Om nej, var är prövningen av strandskyddsansökningar i så fall placerat organisatoriskt?

Antal svar: 8

Svar
Prövning av strandskyddsansökningar genomförs både av miljö- och byggnadsenheten och vilken enhet som gör det beror på typ av ärende.
Myndighetsnämnden
Byggnadsnämnden
Plan- och byggenheten
Byggnadsnämnden
Byggnadsnämnden
Bygglövsenheten, Samhällsbyggnadsnämnden
På övriga enheter på byggavdelningen

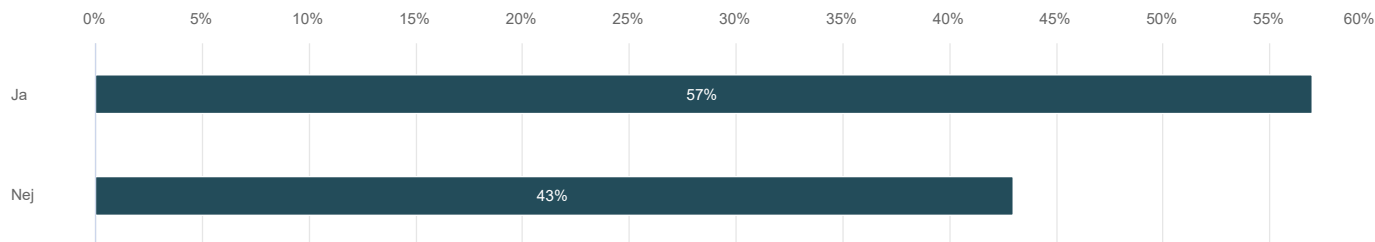
6. Om nej, hur säkerställer ni att samverkan sker mellan prövning och tillsyn i strandskyddet?

Antal svar: 7

Svar
DMEK får besluten för kännedom samt ett fåtal ansökningar för remiss.
DMEK får dispensbeslut för kännedom samt ett fåtal ärenden på remiss.
Beslut om strandskyddsdispenser sänds till oss för kännedom, fåtal ansökningar kommer för remiss
Byggnadsförvaltningen skickar dispensbeslut för kännedom och en del ärenden kommer på remiss till miljöförvaltningen
Nej, samverkan är inte säkerställd. Vi vet vem som handlägger dispenser som vi kan prata med.
Det gör vi inte förutom att vi kontakter varandra ibland med frågor.
Enheterna på byggavdelningen har mycket samarbete. Frågor om dispens som dyker upp i tillsynsärenden och frågor om tillsyn som dyker upp i dispensärenden stäms av mellan enheterna. Det finns en strandskyddsgrupp på avdelningen som behandlar både frågor om dispens och frågor om tillsyn, dit frågor kan lyftas.

7. Finns det en aktuell behovsutredning för strandskyddstillsynen?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	24	57,1%
Nej	18	42,9%

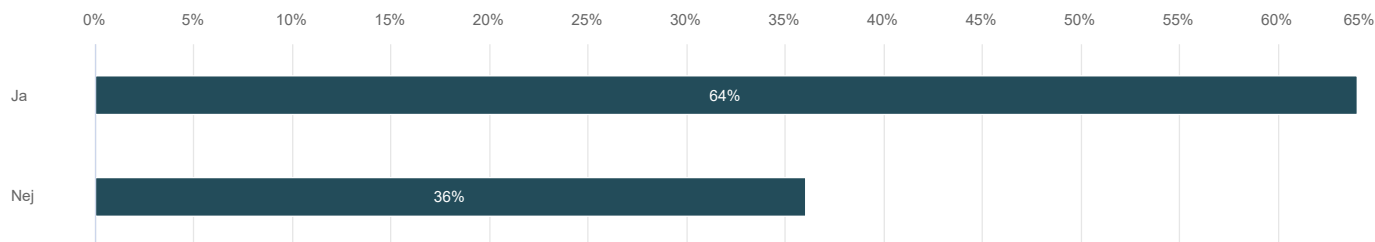
8. Kommentar

Antal svar: 5

Svar
Definitionsfråga, finns en behovsutredning men inte en specifik för strandskyddstillsyn.
Omfattande behovsutredning har gjorts i år för hela Miljöförvaltningens arbetsområde, inkl strandskydd
Det framställs nu en nu.
Den är från 2014 men förutsättningarna har inte förändrats.
Ja vi har en behovsutredning för hela vår enhet.

9. Finns det en aktuell tillsynsplan för strandskyddstillsynen?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	27	64,3%
Nej	15	35,7%

10. Kommentar

Antal svar: 9

Svar
se samma som ovan
Finns en för 2021-2023.
Innehåller endast dispensprövning
Görs årligen
Tillsynen har ej kunnat genomföras som planerat pga sjukfrånvaro 2020-2022. Nuvarande riktlinjer gäller till år 2022 och ska förnyas.
Behovsutredning finns, men resurser saknas för att göra annat än små tillsynsinsatser, dessa läggs då främst på tillsyn vid klagomål på eller upptäckt av pågående byggnation utan dispens.
Vi bedriver strandskyddstillsyn varje år.
Planen anger att det då nämnden görs uppmärksam på misstänkt överträdelse finns behov av till syn. Tillsynen föreslår ske i projektform.
En påbörjad plan finns

11. Antal beslutade tillsynsärenden (Ange antal tillsynsärenden, förelägganden och anmälningar misstänkta brott för respektive år. (Observera att vi bara efterfrågar tillsynsbeslut, inte dispensbeslut.))

Antal svar: 38

	Min värde	Maxvärde	Medelvärde	Median	Summa	Standardavvikelse
2018	0,0	20,0	1,5	0,0	55,0	3,6
2019	0,0	27,0	4,1	1,0	144,0	6,8
2020	0,0	19,0	3,2	1,0	116,0	4,7
2021	0,0	31,0	5,9	1,5	213,0	8,7
2022	0,0	36,0	4,1	1,0	145,0	7,2

12. varav antal förelägganden (Ange antal tillsynsärenden, förelägganden och anmälningar misstänkta brott för respektive år. (Observera att vi bara efterfrågar tillsynsbeslut, inte dispensbeslut.))

Antal svar: 35

	Min värde	Maxvärde	Medelvärde	Median	Summa	Standardavvikelse
2018	0,0	8,0	0,9	0,0	28,0	1,7
2019	0,0	7,0	1,2	1,0	33,0	2,1
2020	0,0	15,0	1,7	1,0	50,0	3,0
2021	0,0	11,0	2,4	1,0	68,0	3,5
2022	0,0	10,0	1,7	1,0	44,0	2,6

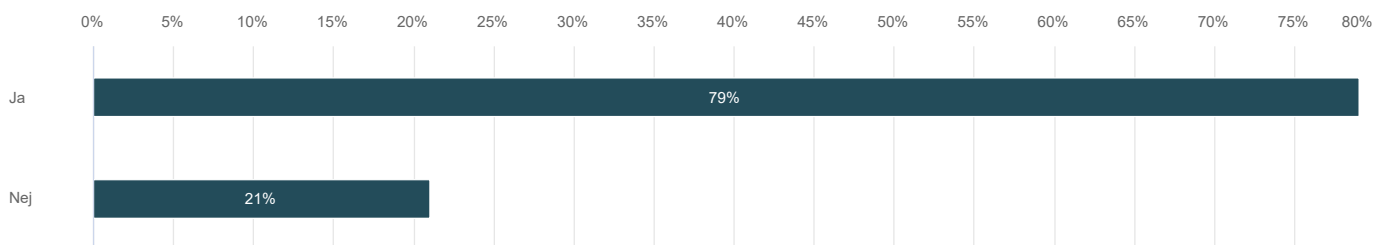
13. Antal anmälningar misstänkta brott (Ange antal tillsynsärenden, förelägganden och anmälningar misstänkta brott för respektive år. (Observera att vi bara efterfrågar tillsynsbeslut, inte dispensbeslut.))

Antal svar: 32

	Min värde	Maxvärde	Medelvärde	Median	Summa	Standardavvikelse
2018	0,0	3,0	0,3	0,0	7,0	0,7
2019	0,0	2,0	0,4	0,0	9,0	0,6
2020	0,0	5,0	1,0	0,0	25,0	1,5
2021	0,0	4,0	0,7	0,0	19,0	1,0
2022	0,0	5,0	0,7	0,0	15,0	1,2

14. Bedriver kommunen planerad förebyggande strandskyddstillsyn, t ex strandskyddsregler på webbsidan, annan skriftlig information, informationsmöten etc.?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	33	78,6%
Nej	9	21,4%

15. Om ja, beskriv vad (webbsida om strandskydd, annan skriftlig information)

Antal svar: 32

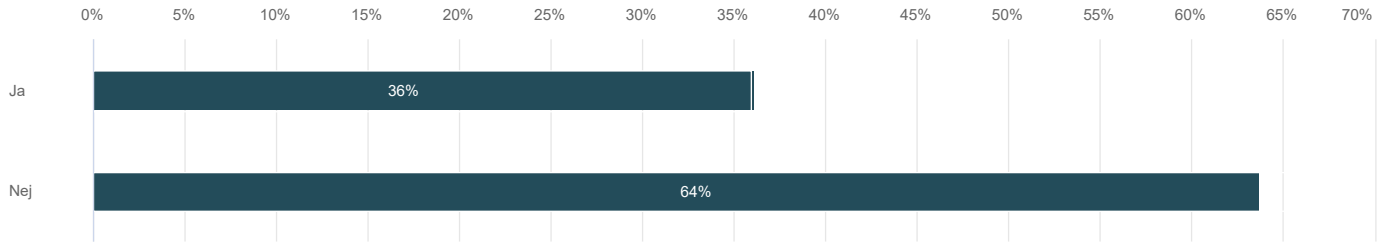
Svar
Webbsida
Webbsidan om strandskydd
Info på webben.
Information om strandskyddsbestämmelserna finns på hemsidan. https://www.boras.se/bobyggaochmiljo/byggarivaellerforandra/bygglagareochregler/strandskydd.4.5b67f28d1584e5b7278e5644.html
Webbsida information om strandskydd.
Information på hemsidan och gjort tillsynsprojekt tidigare.
Information på hemsidan.
https://mariestad.se/Mariestads-kommun/Bygga--bo/Strandskydd https://gullspang.se/Gullspangs-kommun/Bygga--bo/Strandskydd Samma på alla hemsidorna. Utöver detta finns det begränsad info i e-tjänst för de som söker dispens mm.
Webbsida om strandskydd
Strandskyddsregler och information på kommunens hemsida. Vi utför just nu strandskyddstillsyn på bryggor och anläggningar längs två sjöar i kommunen.
Information om strandskydd på kommunens hemsida och länk till ansökan om dispens. Finns även länk till länsstyrelsens hemsida om strandskyddsdispens.
Webbsida
Information på hemsida
information om strandskydd på webbsida
Information om strandskydd på hemsidan.
Information på hemsida samt broschyrer på Medborgarkontoret.
Webbsida om strandskydd.
https://www.molndal.se/start sida/bygga-bo-och-miljo/bygglov-och-fastighetsfragor/bygglov/strandskydd.html Endast webbsida
Det finns information på kommunens hemsida om vad som är förbjudet och således kräver dispens.
webbsida om strandskydd
Information på webben.
Information på vår hemsida om strandskydd.
Det finns info på hemsidan (om man söker på strandskydd). Vi planerar en kampanj med utskick skriftlig information till alla fastighetsägare inom strandskyddade områden.
Information på kommunens hemsida.
Det finns information om strandskydd och strandskyddstillsyn på kommunens hemsida
info på hemsidan, uppsöker mäklare vid fel info på annonser. Deltagit i möte med mäklare för att informera om strandskydd.
Information på kommunens hemsida.
Info på hemsidan, kommunens sociala medier, pressutskick.
Information om strandskydd
Kort information på hemsidan.
Dels via information och dels via ett projekt att gå igenom vad som finns runt Simsjön.

Svar

Information på kommunens hemsida

16. Bedriver kommunen planerad kontrollerande strandskyddstillsyn (egeninitierad tillsyn)?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	15	35,7%
Nej	27	64,3%

17. Om ja, beskriv hur egeninitierad tillsyn bedrivs.

Antal svar: 15

Svar

Granskning av flygfoto, besök på plats, begäran om förklaring.

Endast enstaka ärenden, när vi ser stora överträdelser i fält.

Kommunen planerar kontrollerande strandskyddstillsyn enligt en beslutad plan. Tillsynen planeras ske 2 gånger under en 5-års period.

Se svar på föregående fråga. Egeninitierad tillsyn på bryggor längs två sjöar i kommunen.

Tillsyn inom geografiskt avgränsat område . För närvarande pågår efterarbetet från egeninitierad tillsyn på Malön

Områdesvis tillsyn som planeras i stort sett årligen.

Fokus runt två kommunala små naturbadplatser i Källby, pågående arbete. Syns ej i statistik ännu.

Områdesvis, alla fastigheter inom ett område. Vi skickar ut brev att vi kommer ut och gör tillsyn. Sedan skickar vi ett informationsbrev om vad vi sett som de får bemöta. Därefter utreder vi ärendet och antingen avslutar eller förelägger om rättelse efter att underrättelse skickats.

Under år 2021 genomfördes ett tillsynsprojekt i ett utvalt område med syfte att kontrollera att strandskyddsbestämmelserna följs.

Via tillsynsprojekt i begränsade områden.

Vi väljer ut områden som är aktuella sedan kollar vi historiska ortofoton från 1975 och framåt samt kontrollerar om det finns dispenser, är något misstänkt eller oklart skickar vi förfrågan till berörd fastighetsägare samt åker ut på plats.

Delvis, utifrån att överträdelser upptäckts i samband med handläggning och platsbesök av annat strandskyddsärende på samma fastighet.

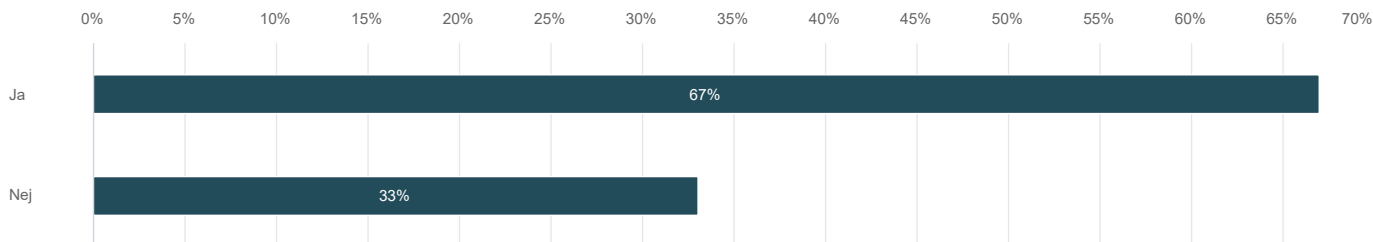
I projektform. Miljöenheten bedriver tillsyn inom ett begränsat geografiskt område.

Områdesvis i projektform, t.ex. del av en sjö. Brevutskick och information i sociala medier inför tillsynen, även pressutskick. Sen platsbesök, informationsinhämtning, kommuniceringar, beslut, uppföljning.

På så vis att vi inventerar vad som sker runt Simsjön. Men den är initierad av anmälningar från privatpersoner.

18. Har kommunen rutiner för hur ni hanterar inkommande tips om strandskyddstillsyn?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	28	66,7%
Nej	14	33,3%

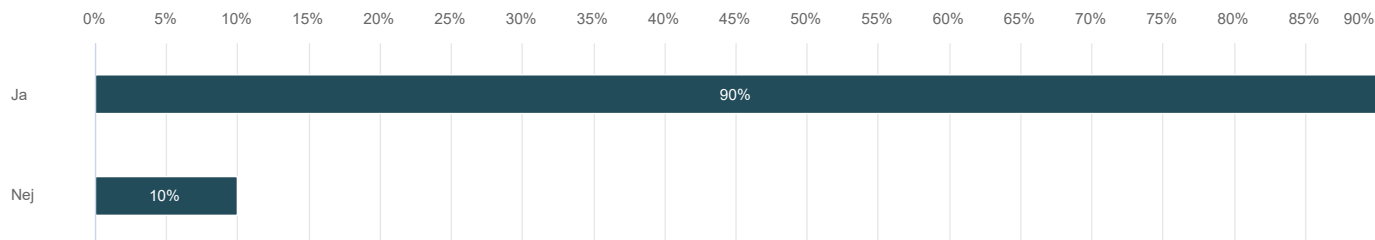
19. Om ja, beskriv rutinerna för inkommande tips.

Antal svar: 24

Svar
Registrering-begäran om förklaring- handläggning samt ev. brottsanmälan- beslut - ev. uppföljning
Ingen skriven rutin, men de som handlägger strandskyddsärenden bestämmer alltid gemensamt om ett tips ska leda till åtgärd eller inte.
Rutinen går igenom registrering i diariesystemet, vad man ska kontrollera (att strandskydd råder, tidigare ärenden etc.), bedömning om det är en överträdelse samt prioritering.
Tillsynsärenden skapas, kontakt med fastighetsägare och besök på plats.
När ett tips inkommer värderas tipset utifrån en matris, därefter kommuniceras tipset ut till fastighetsägaren för en begäran om förklaring.
När ett tips inkommer värderas tipset utifrån en matris, därefter kommuniceras tipset ut till fastighetsägaren för en begäran om förklaring.
Alla tips kontrolleras.
Tips diarieförs och handläggs enligt flödesschema för strandskyddstillsyn.
Inkommande tips om tillsyn diskuteras i strandskyddsgruppen vid möten varannan vecka. Det finns även en lista där ärenden prioriteras.
Inkommande klagomål läggs på handläggare som kontaktar byggnadsförvaltning för att stämna av om dispens finns. Om sådan inte finns åker handläggare ut och gör tillsyn, granskar och jämför med äldre flygfoton mm.
Tips tas emot och ärende upprättas.
Vi lägger in tips i excel-fil, för att ha inför planering då mer tid för tillsyn finns.
För klagomål. Gjord utifrån Länsstyrelsens rekommendation - Handläggning under sommaren.
Inkommande tips skickas vidare till berörd handläggare som följer upp ärendet.
Ta emot, bedöma och sedan vidta lämplig åtgärd.
Inga dokumenterade rutiner, men vi följer upp inkommande tips genom att åka ut och titta på plats och så vidare.
Samma som ovan. Kontrollerar genom ortofoton samt dispenser/bygglov och åker om det behövs ut på plats.
Generell rutin för att hantera klagomålsärenden på enheten.
Inkommande anmälningar fördelas till en handläggare som utreder ärendet. Oftast innebär utredningen ett besök på platsen där det anmälda finns, men ibland är det tillräckligt att undersöka saken med ortofoton osv. Därefter görs en bedömning av om det som har gjorts är förbjudet på strandskyddat område, om det i så fall finns möjlighet till dispens i efterhand och om det finns möjlighet att förelägga.
*Tillsynsärende startas. *Platsbesök genomförs för att utreda om tips/klagomål är grundat. * ärendet handläggs mot aktuell fastighetsägare eller part som vidtagit åtgärden.
Inga jätteuppstyrda rutiner, kan bli bättre, men vi värderar tipset efter allvarlighetsgrad/brådskan och om det bedöms akut hanterar vi det snabbt, annars lägger vi det på en "att göra-lista" som går igenom samlat.
Ärende upprättas och tipset utreds
Upprätta ärende Informationsbrev Besiktning Ev. begäran om förklaring Utredning Beslut
på samma sätt dom övrig tillsyn

20. Finns det hinder för att bedriva strandskyddstillsyn i tillräcklig utsträckning?

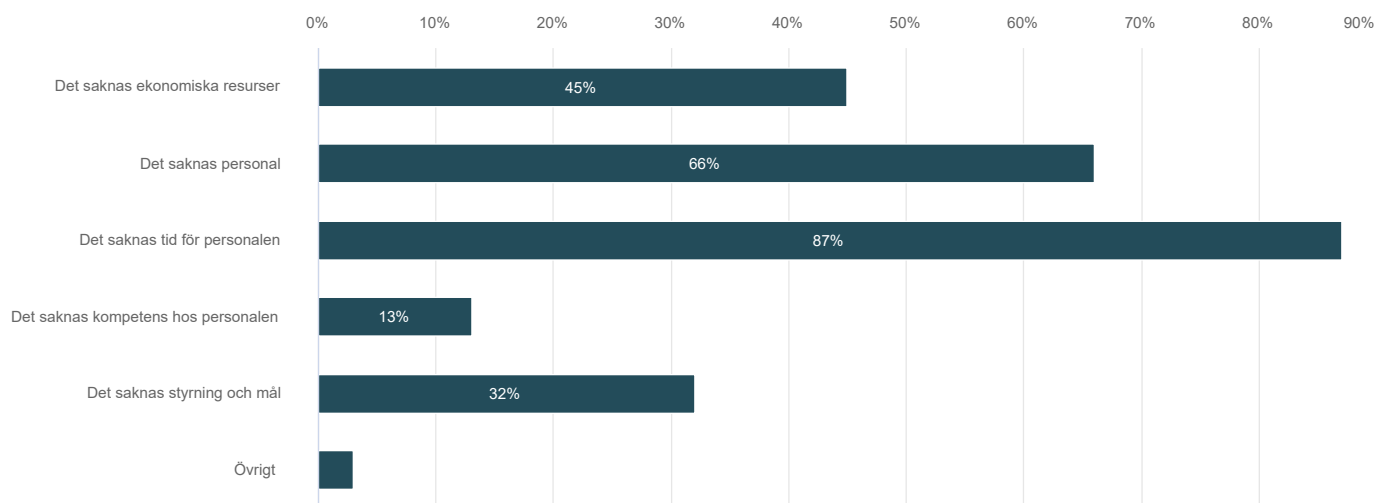
Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	38	90,5%
Nej	4	9,5%

21. Om ja, det finns hinder, vad bedömer ni är anledningen? Flera val möjliga.

Antal svar: 38 , Valda alternativ: 93

	n	Procent
Det saknas ekonomiska resurser	17	44,7%
Det saknas personal	25	65,8%
Det saknas tid för personalen	33	86,8%
Det saknas kompetens hos personalen	5	13,2%
Det saknas styrning och mål	12	31,6%
Övrigt	1	2,6%

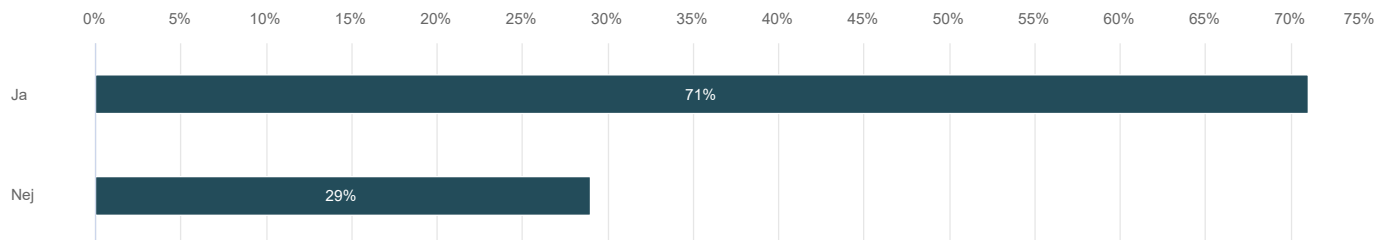
Fritextsvar

Visa alla:

Alternativets namn	Text
Övrigt	har i flera års tid äskat budgetmedel för tillsynstjänst men inte fått gehör från politiken.

22. Tar kommunen ut en taxa för strandskyddstillsynen?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	30	71,4%
Nej	12	28,6%

23. Om ja, ange belopp (kr/timme)

Antal svar: 30

	Min värde	Maxvärde	Medelvärde	Median	Summa	Standardavvikelse
	794,0	1305,0	1033,2	1029,5	30997,0	102,0

24. Om ni tar ut avgift, beskriv hur ni gör det.

Antal svar: 29

Svar
Timavgift
Timdebiterar för arbetstid vid överträdelse.
Timbaserad vid befogad tillsyn.
Beslut om avgift fattas i samma beslut som föreläggandet. Saknas återkoppling/uppföljning efteråt tas nytt beslut om avgift för ev. ytterligare nedlagd tid. Avgift tas inte ut för obefogad tillsyn.
Timtaxa för nedlagd handläggningstid vid överträdelse.
Timtaxa för nedlagd handläggningstid vid överträdelse.
Enskilt beslut om avgift eller i samma beslut som rättelse.
Vi tar ut en avgift för nedlagd tid i ärendet inklusive inläsning och planering inför tillsynen. Avgiften tas ut när ärendet avslutas.
I Vara kommuns taxa baseras tillsynsavgiften för strandskydd på timavgift, den är alltså inte fast. Innan ett ärende avslutas fattas beslut om avgift för tillsyn baserat på antal handlagda timmar.
Faktura
Timavgift för nedlagd tid i ärendet är grundregeln. Avgiften sätts dock ner i vissa fall när den bedöms bli orimligt hög i förhållande till överträdelsen. Om en åtgärd rättas snabbt av VU utan att föreläggande behöver beslutas tas i vissa fall ingen avgift ut.
Timtaxa
Timdebitering.
Beslut om timavgift för utförd tillsyn
Delegationsbeslut om timavgift för utförd tillsyn.
Beslut om timavgift på nedlagd tillsynstid
Handläggare fattar delegationsbeslut om timtaxa för nedlagd tid i ärendet.
Vi timdebiterar både vid prövnings- och tillsynsärenden.
I de ärenden vi bedömer att tillsynen är motiverad tar vi ut tillsynsavgift (ärenden där överträdelse skett). I de ärenden där inga överträdelse skett tar vi inte ut avgift.
Eventuell avgift tas ut i samband med beslut i ärendet.
Vid prövning och vid tillsyn vid befogade klagomål. Vid egeninitierad tillsyn när krav på rättelse ställs.
Ex på hur det står i beslutet/info: Avgifter Miljöskyddsnämnden tar ut en fast tillsynsavgift för att bedriva tillsyn enligt Miljöbalken. Den fasta tillsynsavgiften är 1000 kronor och motsvarar 1 timmes tillsynsarbete inklusive administration. Om vi upptäcker avvikelse eller om utredning av åtgärderna tar längre tid att kontrollera tillkommer även en tillsynsavgift per timme. Tillsynsavgiften är för närvarande 1000 kr/timme. Debiterbar tid är all tid för arbete, så som besökstid, förberedelse- och restid, tid för utarbetande av skrivelser, telefonsamtal med mera. Mer information om avgifter finns på vår hemsida www.aiingsas.se under tillsyn och taxor. Nedlagd tid i ärendet är 1 timmar 00 minuter. Avgiften blir 1 timmar x 1 000 kr = 1000 kr. Fakturan skickas separat
Avgift tas ut efter nedlagd handläggningstid i de fall som klagomålet har visat sig vara befogat.
vid befogade klagomål tas timtaxa ut

Svar

Vi tar ut avgift där vi bedömer att det finns en överträdelse. Ärenden som avskrivs/avslutas utan åtgärd tar vi alltså inte ut avgift för. Avgiften debiteras i samband med beslutet.

Ärendet debiteras när det avslutas

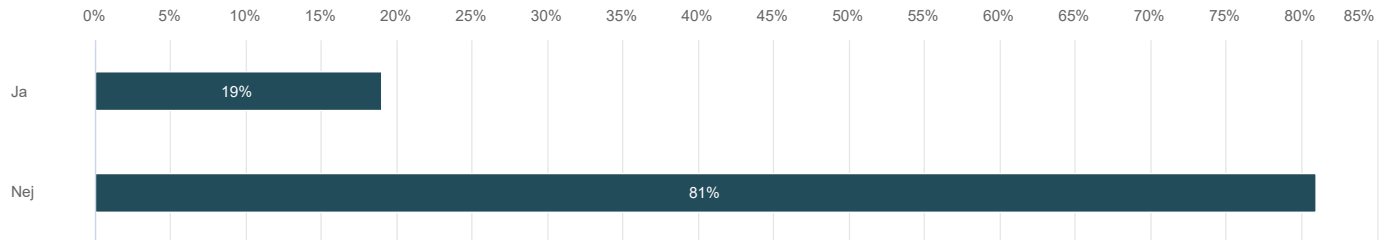
Avgiften debiteras efter beslut om föreläggande.

Handläggningsavgift per timma

Debiteras när beslutet är godkänt

25. Samarbetar ni med andra kommuner i strandskyddstillsynen?

Antal svar: 42

	n	Procent
Ja	8	19,0%
Nej	34	81,0%

26. Om ja, beskriv vilka andra kommuner ni samarbetar med och vad ni samarbetar om.

Antal svar: 8

Svar

Vi arbetar inom Dalslands miljö- och energiförbund, kommunerna Bengtsfors, Dals Ed, Färgelanda och Mellerud

Kommunerna inom Dalslands miljö- och energiförbund, dvs Mellerud, Färgelanda, Dals-Ed och Bengtsors

Vi arbetar inom Dalslands miljö- och energiförbund, kommunerna Dals-Ed, Bengtsfors, Mellerud och Färgelanda

Kommunerna som ingår i Dalslands miljö- och energinämnd.

Skara, Lidköping, Grästorp, Vara och Essunga, gemensamt diariesystem.

Deltar i GR-nätverkets strandskyddsmöten.

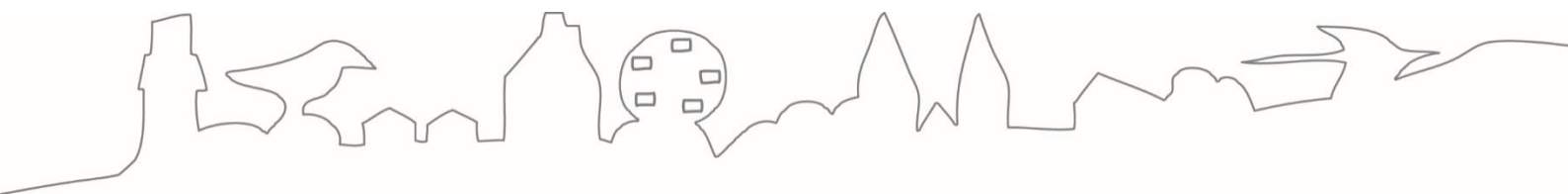
Tranemo genom samverkansavtal

Sotenäs, rådfrågar.

27. Har ni några önskemål när det gäller länsstyrelsens tillsynsvägledning inom strandskydd?

Antal svar: 19

Svar
Mer samordnad information
Vi är just nu inne i en omorganisation, om det blir som planerat kommer strandskydd inkl tillsyn flyttas över till Samhällsbyggnadsförvaltningen 1 januari 2023 och då hanteras av bygglovshandläggarna. Då finns behov av utbildning för flertalet personer. Vore kanon om Länsstyrelsen kunde hålla en sådan utbildning då det var längesedan sist.
-Utbildning om strandskydd
Vi uppskattar tillsynsvägledningen som skickas ut med jämnamellanrum från er på Länsstyrelsen.
Vi uppskattar tillsynsvägledningen som skickas ut med jämnamellanrum från er på Länsstyrelsen.
Inget särskilt, vi ska svara på förläggande, utveckla rutiner mm. Tillsynsvägledning i detta skedet är process- scheman, Lathundar och kanske exempel. Observera gärna att denna sammanfattning är baserad på utsökning med sökorden: föreläggande, rättelse, bort och åtal i händelse. Registret är sådär.
Bra med gemensam tillsynskampanj i VG.
Ser gärna att det arrangeras en vägledningsdag för att ta del av andra kommuners erfarenhet och ta del av exempelvis domar och ny praxis.
Hade varit bra med en informationsträff som anordnas av länsstyrelsen med exempel, tips, vägledning och liknande. Är även intresserade av exempel för mindre områden/kommuner som har strandskyddsområden som inte innebär stränder/sjöar.
Kanske gå igenom några fall och nyheter årligen så vi lär oss mer om hur man går tillväga.
Nya rättsfall och praxis som påverkar tillsynen har vi önskemål om att Lst bevakar och förmedlar vidare till kommunen, gärna även träffar mellan Lst och kommuner.
Gärna mer kurser.
Fortsatt stöttning vid behov, bra med vägledning, bra med tips på relevanta domar m.m. Bra med mallar och exempel som skickas ut.
Tillsynsvägledningsdagar som anordnades, ca 2018, av lst, med exempel från tillsyn. Uppdatering av vägledande domar.
Fler exempel på hur vi kan hantera olika ärenden.
Nej
Mer vägledning gällande bedömning i olika frågor. Gärna utbildningar och information i aktuella frågor.
Utbildningar m.m.
- Kartskikt över äldre strandskyddsgränser, 1950. - Uppdatering gällande regler för fastighetsreglering, t.ex. domar. - Vägledning gällande undantag för jordbruk och skogsbruk. - Tillsynskampanj för samordnad tillsyn mellan kommunen och länsstyrelsen. - Vägledning angående tillsyn av stängselgenombrott.

Länsstyrelsen
Västra Götaland